

**SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 31/2014 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 oktober 2014 regeringens proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (RP 202/2014 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har ekonomiskutskottet lämnat utlåtande (EkUU 41/2014 rd) om ärendet. Utlåtandet återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- övermatematiker Mikko Kuusela, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Urpo Hautala, finansministeriet
- ledningens rådgivare Erkki Rajaniemi, Finansinspektionen
- expert Johan Åström, Finlands Näringsliv rf
- ledande expert Katja Veirto, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- jurist Ilkka Geitlin, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Akava ry
- Företagarna i Finland rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag ändras. Det föreslås att användningen av främmande kapital under vissa förutsättningar kan tillåtas för bostadsaktiebolag som är dotterbolag till arbetspensionsförsäkringsbolag. Syftet är att skapa förutsättningar för att öka produktionen av hyresbostäder.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2015.

Bestämmelserna i lagen ska enligt vad som föreslås tillämpas till och med den 31 december 2032 på sådana bostadsaktiebolag som är dottersammanslutningar till arbetspensionsförsäkringsbolag och som bildas efter lagens ikraftträdande men senast den 31 december 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen hänför sig till de beslut som regeringen Katainen fattade i augusti 2013 om att genomföra ett strukturpolitiskt program. Den centrala innebörden i propositionen är att ett bostadsaktiebolag som är dotterbolag till ett arbetspensionsförsäkringsbolag får rätt att finansiera bostadsproduktion med lån. Lagändringen är temporär. Rätten att använda främmande kapital ska gälla bostadsaktiebolag som arbetspensionsförsäkringsbolagen har bildat senast den 31 december 2017. Lån ska få användas till och med den 31 december 2032.

I dag är upplåning som regel förbjudet för arbetspensionsförsäkringsbolag. Den gällande lagstiftningen hindrar nämligen att ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller dotterbolag finansierar fastighetsinvesteringar direkt med främmande kapital. Indirekt kan de redan nu ta lån, precis som det beskrivs i propositionen.

Arbetspensionsförsäkringsbolagens uppgift är att verkställa lagstadgat arbetspensionsskydd och att investera pensionsmedlen lönsamt och säkert, påpekar utskottet. Precis som ekonomiutskottet avser också social- och hälsovårdsutskottet att frågan om att tillåta krediter är principiellt viktig. Ekonomiutskottet framhåller att arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsverksamhet i och med ändringen tillåts tjäna andra syften än det som deras primära syfte och att en ändring som förefaller obetydlig i fortsättningen kan ha större principiell betydelse för lagstiftningen än förväntat. Social- och hälsovårdsutskottet håller med ekonomiutskottet. Av dessa skäl är det enligt utskottet mycket viktigt att ändringen tillåts bara temporärt och bra att rätten att använda främmande kapital inskränks till 50 procent av balansomslutningen.

I det strukturpolitiska programmet ställer regeringen som mål att främja arbetspensionsbolagens investeringar i hyresbostäder och att den vägen stärka bostadsmarknaden och stimulera den ekonomiska tillväxten. Med större satsningar på hyresbostäder kan priset på boende påver-

kas och tillgången till arbetskraft förbättras, särskilt i Helsingforsregionen. Å andra sidan kom det fram i behandlingen att bristen på hyresbostäder i Helsingforsregionen i första hand beror på problem med planläggningen och i mindre utsträckning på bristande intresse för bostadsproduktion bland investerarna. Också ekonomiutskottet påpekar detta. Följaktligen kan man utgå från att lagändringen inte medverkar till någon större ökning i hyresbostadsproduktionen.

Enligt vissa bedömningar kommer den årliga ökningen att vara 100–200 bostäder. Både i social- och hälsovårdsutskottet och i ekonomiutskottet lyfte de sakkunniga fram att den föreslagna tiden på tre år för att bilda bostadsaktiebolag är kort, om man ser till tomtreserven och den utdragna planläggningen i kommunerna. Därför kan det hända att lagändringen får ännu mindre effekter än beräknat. I sitt utlåtande anser ekonomiutskottet att tiden för att bilda bostadsaktiebolag bör vara minst fem år.

Social- och hälsovårdsutskottet håller med om att det finns ett flertal faktorer som fördröjer bostadsbyggandet och att fristen på tre år därför förefaller vara kort. Å andra sidan anser social- och hälsovårdsutskottet att en kort frist rentav kan vara ett bättre incitament för att starta bostadsprojekt genast när lagen träder i kraft än exempelvis en längre frist på fem eller tio år.

I vilket fall som helst är det viktigt att noga följa upp hur bostadsproduktionen och bostadsmarknaden påverkas av lagen. Fristen kan omprövas om det visar sig att den är för kort för att målen med lagen ska nås. Dessutom är det viktigt att hålla ögonen på och utvärdera hur reformen påverkar investeringsverksamheten i arbetspensionsbolagen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Johanna Jurva /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Mikael Palola /saml
Sari Sarkomaa /saml
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst
ers. Juho Eerola /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.